

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000318

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-11-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фішер Володимир Михайлович

2. Volodymyr Fisher

Кваліфікація: доцент

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 26.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-11-2024

Спеціальність за освітою: Театральне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26. 807.02

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.46

Тема дисертації:

1. Мистецько-технологічні особливості режисури масових видовищ: сучасний український поліжанровий контекст

2. Artistic and technological features of mass theatrical spectacles: modern Ukrainian multi-genre context

Реферат:

1. У Розділі 1 «Мистецького-технологічні особливості режисури масових видовищ в оптиці сучасного українського поліжанрового контексту як предмет дослідження» з'ясовано стан наукового розроблення проблеми дослідження, виявлено його джерельну базу, визначено теоретико-методологічне підґрунтя та з'ясовано основні поняття дослідження. Наголошено, що осмислення проблем режисури масових видовищ є одним з нових напрямів наукових розроблень, порівняно з проблемами режисури драматичного театру, про що свідчить незначний масив наукових праць цієї сфери, остаточно неформованість власного понятійно-категоріального апарату. Одночасно, за наявності самостійного предмету дослідження, синтетичну специфіку якого визначено, цей напрям активно розвивається, науковий дискурс розширюється, збагачуючись новими фактами та теоріями. Уточнено основні поняття дослідження. Масове видовище – це складник культурного простору – сфери провадження культурної діяльності, що передбачає участь великої кількості людей та їх організовані дії із задоволення культурно-мистецьких, дозвіллевих, суспільно-

політичних та інших потреб. Нетрадиційний простір розгортання (площі, вулиці, стадіони, палаци спорту, торгові центри, зелені театри, водні локації та ін.) зумовлює композиційно-архітектонічну специфіку видовища, його динаміку та темпоритм. Театралізація передбачає синтезування нехудожніх та художніх феноменів за законами драматургії задля створення масового видовища, що естетично та емоційно впливатиме на публіку. Різниця між термінами «масове видовище» та «масове театралізоване видовище» при застосуванні у культурно-мистецькій сфері є доволі незначною, їх переважно вживають як тотожні. Зроблено висновок, що у межах масового видовища його мистецькі складники (драматична дія, акторська гра, музика, танець, сценографія, відеодизайн та ін.) вважають жанрами, що визначає поліжанрову природу відкритої системи масового видовища. Одночасно різні за тематикою, стилем, формою, емоційною домінантою та іншими визначниками жанру масові видовища формують поліжанровий масив. Також одним з популярних творчих методів останніх років став полістилізм, що сприяє мистецько-технологічному урізноманітненню режисури масових видовищ. Застосовуючи концепцію «візуального повороту», доведено, що візуальність у масових видовищах, яка формується засобами сценографічного оформлення (світло, відеопроєкції, декораційні конструкції, костюми, грим та ін.) та безпосередньо дійством (пластика тіла, переміщення груп виконавців та ін.), не лише транслює художньо-образну концепцію видовища, а «зчитується» глядачами як система метафор, самоцінний феномен, що можна інтерпретувати безвідносно змістового наповнення заходу. У сучасних масових видовищах роль візуального складника зростає завдяки використанню новітніх цифрових технологій (віртуальна реальність, доповнена реальність, змішана реальність та ін.), підвищенню його ролі також сприяли зміни у сучасному суспільстві на рівні психічних процесів («кліпове мислення», надання переваги фокусуванню уваги на візуальних, а не слухових чи текстових образах та ін.). У Розділі 2 «Масові видовища крізь призму мистецько-технологічних процесів» розглянуто особливості режисури масових видовищ як мистецько-технологічний процес, проаналізовано вплив на нього сучасних цифрових технологій. Доведено, що трансформаційні соціально-економічні та історико-культурні процеси від початку 1990-х років позначилися на ідеологічних і тематичних векторах режисури масових видовищ, актуалізуючи історико-етнографічні та національно-патріотичні вияви, а з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року – повну українізацію цієї сфери. Зазначено, що масові видовища досить умовно розподіляють на групи: за рівнем та масштабністю проведення – міжнародні, державні, регіональні, локальні; за місцем проведення – у приміщенні, простонеба, змішані; за регулярністю проведення – разові, періодичні, постійні. Зауважено, що визначаючи розважальну, просвітницьку, комунікативну, гедоністичну, виховну та ін. функції масових видовищ, доволі часто поза увагою режисерів залишається культуротворча функція, що передбачає не лише залучення до скарбів української та світової культури, а й формування духовного світу особистості, культивування цінності людського буття, що сприяє формуванню цілісної екосистеми людини та культури. Вказано, що режисура масових видовищ як мистецько-технологічний процес є синтезуванням традиційних мистецько-технологічних прийомів (виникнення ідеї; створення сценарію; розроблення видовища зі співторцями; деталізація режисерського сценарію,

2. Section 1, Artistic and Technological Features of Directing Mass Spectacles in the Optics of the Contemporary Ukrainian Multi-Genre Context as a Subject of Research, clarifies the state of scientific development of the research problem, identifies its source base, defines the theoretical and methodological basis, and clarifies the main concepts of the study. It is emphasized that understanding the problems of directing mass spectacles is one of the new areas of scientific research, compared to the problems of directing drama theatre, as evidenced by the limited number of scientific works in this area, the final unformed conceptual and categorical apparatus. At the same time, given the presence of an independent subject of research, the synthetic specificity of which has been determined, this area is actively developing, and the scientific discourse is expanding, and enriched with new facts and theories. The basic concepts of the study are clarified. The mass spectacle is a component of cultural space - the sphere of cultural activity that involves the participation of a large number of people and their organized actions to meet cultural, artistic, leisure, socio-political, and other needs. The unconventional space of deployment (squares, streets, stadiums, sports palaces, shopping centers, green theatres, water locations, etc.) determines the

compositional and architectonic specificity of the spectacle, its dynamics, and tempo. Theatricalization involves the synthesis of non-fiction and fiction phenomena according to the laws of drama to create a mass spectacle that will aesthetically and emotionally affect the public. The difference between the terms 'mass spectacle' and 'mass theatrical spectacle' when used in the cultural and artistic sphere is quite insignificant, they are mostly used as identical. It is concluded that within the mass spectacle, its artistic components (dramatic action, acting, music, dance, scenography, video design, etc.) are considered genres, which determines the multi-genre nature of the open system of mass spectacle. At the same time, mass spectacles that differ in subject matter, style, form, emotional dominance, and other genre determinants form a multi-genre array. Polystylism has also become one of the most popular creative methods in recent years, contributing to the artistic and technological diversity of mass spectacle directing. Applying the concept of 'visual turn', the author proves that visuality in mass spectacles, which is formed by means of stage design (light, video projections, set designs, costumes, make-up, etc.) and the action itself (body plastic, movement of groups of performers, etc.), not only conveys the artistic and figurative concept of the spectacle but is 'read' by the audience as a system of metaphors, a phenomenon in itself that can be interpreted without regard to the content of the event. In modern mass spectacles, the role of the visual component is increasing due to the use of the latest digital technologies (virtual reality, augmented reality, mixed reality, etc.), and its role has also been enhanced by changes in modern society at level of mental processes ('clip thinking', preference for focusing on visual rather than auditory or textual images, etc.). Chapter 2, Mass Spectacles through the Prism of Artistic and Technological Processes, examines the peculiarities of directing mass spectacles as an artistic and technological process, analyzing the impact of modern digital technologies on them. It is proved that the transformational socio-economic, historical, and cultural processes since the early 1990s have affected the ideological and thematic vectors of mass spectacle directing, actualizing historical, ethnographic, and national-patriotic manifestations, and since the beginning of Russia's full-scale invasion of Ukraine on 24 February 2022 - the complete Ukrainization of this sphere. It is noted that mass spectacles are rather conventionally divided into groups: by the level and scale of conduct - international, state, regional, local; by the venue - indoor, open-air, mixed; by the regularity of conduct - one-time, periodic, permanent. It is noted that when determining the entertainment, enlightening, communicative, hedonistic, educational, and other functions of mass spectacles, directors often overlook the cultural function, which involves not only access to the treasures of both Ukrainian and world cultures but also the formation of the spiritual w

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Фішер В. Основні ознаки естрадного номера як одиниці естрадного мистецтва. Культура і сучасність : альманах. 2001. № 1-2. С. 90-95.
- Фішер В. Основні функції та складові елементи конференсу як особливого розмовного жанру. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2001. Вип. 7, ч. 2. С. 244-251.
- Фішер В. Пародія на естраді: специфіка та особливості жанру. Культура і сучасність : альманах. 2006. № 1. С. 99-106.
- Деркач С., Мельник М., Фішер В. Масові театралізовані видовища та свята в полікультурному просторі: мистецтвознавчий аналіз. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип.

- Мельник М., Фішер В. Художньо-естетичні аспекти інноваційних технологій у режисурі шоу. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип. 39, т. 2. С. 48–52.
- Фішер В. Режисерський метод у сценічно-постановчій творчості Бориса Шарварка. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Сценічне мистецтво. 2022. Т. 5, № 1. С. 43–52.
- Derkach S, Melnyk M., Fisher V., Moiseienko V., Chystiakov O. Multimedisation of Contemporary Art in the Context of Globalisation and European Integration. Rupkatha Journal. 2022. Vol. 14, Issue 2. P. 1–13. DOI : <https://doi.org/10.21659/rupkatha.v14n2.23>
- Derkach S, Melnyk M., Fisher V., Moiseienko V., Sovhyra T. Non-Verbal Communication Means in the Contemporary Art. Studies in Media and Communication. 2022. Vol. 10(1). P. 1–8. DOI : <https://doi.org/10.11114/smc.v10i1.5462>
- Derkach S., Melnyk M., Fisher V., Krypchuk M., Sovhyra T. Video Mapping Technologies as Spatial Augmented Reality in the Artistic Process. Preservation, Digital Technology & Culture. 2023. № 52(2). P. 59–68. DOI : <https://doi.org/10.1515/pdctc-2023-0006>
- Derkach S., Melnyk M., Fisher V., Kasianenko A. Dokolova A. Cultural and Artistic Transformations of the Culture of Laughter under Conditions of Current Challenges. Herança. 2023. № 7(1). P. 79–87. DOI : <https://doi.org/10.52152/heranca.v7i1.808>
- Melnyk M., Kasianenko A., Kapustianska O., Krypchuk M., Fisher V. Humorous nature of carnival culture. Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias. 2024. Vol. 3. P. 1474–1483. DOI : <https://doi.org/10.56294/sctconf20241007>
- Derkach S., Melnyk M., Fischer V., Svarnyk B., Sovhyra T. Current Problems of Leisure Industry Development in Ukraine under Martial Law. Rivar. 2024. Vol. 11, № 33. P. 90–101. DOI : <https://doi.org/10.35588/rivar.v11i33.6358>
- Фішер В. Особливості пародії як розмовного жанру на естраді. Україна – Світ: від культурної своєрідності до спорідненості культур : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : ДАКККіМ, 2006. Ч. 2. С. 279–281.
- Фішер В. Культуротворчі основи стендапу як новітнього жанру естради. Україна і світ у третьому тисячолітті: політичний, економічний, правовий та культурний виміри : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса : ДВНЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2016. С. 184–186.
- Фішер В. Естетичні аспекти та функції конференсу як особливого розмовного жанру сучасної естради. Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса : ДВНЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2017. С. 206–209.
- Фішер В. Вплив інтеграційних процесів на розвиток вітчизняної культури. Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матер. III міжнар. конгресу Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Одеса, 2017. С. 27.
- Фішер В. Адаптація художнього твору в сценічну форму розмовного жанру на естраді. Проблеми теорії і практики сценічного мистецтва XXI століття : матер. наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу, аспірантів та магістрів, м. Київ, 19 квіт. 2018 р. Київ : КНУКіМ, 2018. С. 74–79.
- Фішер В. Перший фестиваль «Червона рута» як культурний феномен української естради. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матер. IV міжнар. наук. конф. Київ : НАКККіМ, 2020. С. 98–99.
- Фішер В., Мельник М. Сценічні засоби виразності як невід’ємна компонента мистецтва естради. Грааль науки. № 2–3. Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities : I CISP Conference. Вінниця, UKR – Відень, AU, 2021. С. 677–679.
- Фішер В. Стендап як специфічна художня форма сценічного мистецтва. Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers

«SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference, February 12, 2021. Vol. 4. Pisa, Italian Republic : NGO European Scientific Platform, 2021. P. 135–136.

- Фішер В. Прагматичні аспекти інноваційних засобів виразності арт-проектів. Грааль науки. № 1. An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary : I CISP Conference. Vienna-Vinnytsia : International Centre Corporative Management & European Scientific Platform, 2021. P. 552–553.
- Мельник М., Фішер В. Мистецькі фестивалі-конкурси та їх трансформація у практичному переосмисленні викликів сьогодення. Грааль науки. № 4. Globalization of Scientific Knowledge: International Cooperation and Integration of Sciences : I CISP Conference. Vienna-Vinnytsia : International Centre Corporative Management & European Scientific Platform, 2021. P. 623–628.
- Фішер В. Альтернативи проведення концертних програм в умовах пандемії. ппГОп. Scientific practice: modern and classical research methods : I International Scientific and Practical Conference, Boston, February 26, 2021. Vol. 3. Boston-Vinnytsia : Primedia e Launch & European Scientific Platform, 2021. P. 158–159.
- Фішер В. Лазерні шоу як генеруюча домінанта мистецьких заходів. ппГОп. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences: I International Scientific and Practical Conference, Cambridge, March 19, 2021. Vol. 4. Cambridge-Vinnytsia : P.C. Publishing House & European Scientific Platform, 2021. P. 158–159.
- Фішер В. Регулювання розвитку української естради в контексті культурно-політичних відносин XX–XXI ст. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матер. II Всеукр. наук. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 200–205.
- Фішер В. Червона доріжка як унікальне явище мистецьких заходів. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матер. III Всеукр. наук. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 141–146.
- Деркач С., Фішер В. Вплив представника української діаспори Лі Страсберга на розвиток американського сценічного мистецтва. Грааль науки. № 36. An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary : VII International Scientific and Practical Conference. Vinnytsia, UKR – Vienna, 2024. P. 511–513.
- Деркач С., Фішер В. Визначальні ознаки естрадного номера як структурної одиниці естрадного мистецтва. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Сценічне мистецтво. 2018. № 2. С. 40–46.
- Derkach S., Melnyk M., Fisher V., Krypchuk M., Chystiakov O. Development of students' communicative culture in the context of artistic practices. Linguistics and Culture Review. 2021. № 5(S4). P. 1070–1084. DOI : <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1747>
- Derkach S., Melnyk M., Fisher V., Krypchuk M., Chystiakov O. Performative Artistic Practices in the Conditions of the Distance Learning Process. Journal of Higher Education Theory and Practice. 2022. № 22(6). P. 14–23. DOI : <https://doi.org/10.33423/jhetp.v22i6.5224>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крипчук Микола Володимирович
2. Mikola Kripchuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Галина Петрівна
2. Halyna Pohrebniak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрельчук Вікторія Олександрівна
2. Вікторія Стрельчук

Кваліфікація: к.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, буд. 20, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Поплавський Михайло Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Поплавський Михайло Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тимофєєва К.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна